

KWESTIONARIUSZ DLA KANDYDATA NA KOMISARZA**Valdis DOMBROVSKIS****Gospodarka i wydajność, wdrażanie i upraszczanie****1. Ogólne kompetencje, zaangażowanie w sprawę europejską i niezależność osobista**

Jakie aspekty Pana kwalifikacji i doświadczenia mają szczególne znaczenie dla sprawowania obowiązków komisarza i promowania ogólnego interesu europejskiego, zwłaszcza w obszarze, za który byłby Pan odpowiedzialny? Jak przyczyni się Pan do realizacji wytycznych politycznych Komisji? Jak zamierza Pan uwzględnić aspekt płci i włączyć perspektywę płci do wszystkich obszarów polityki podlegających Pańskiemu resortowi? W jaki sposób będzie Pan realizować włączanie problematyki młodzieżowej do głównego nurtu polityki?

Jak może Pan wykazać przed Parlamentem Europejskim swoją niezależność oraz zapewnić, że żadna działalność prowadzona w przeszłości, w chwili obecnej ani w przyszłości nie będzie podawać w wątpliwość Pana rzetelności w wywiązywaniu się z obowiązków komisarza?

W lutym 2022 r. Unię Europejską (UE) obudziły wiadomości o wybuchu wojny na kontynencie, wojny wywołanej brutalną i nieuzasadnioną rosyjską agresją na Ukrainę. To uświadomiło nam kruchość pokoju i bezpieczeństwa europejskiego. Był to szczególnie brutalny wstrząs dla mieszkańców mojego kraju – Łotwy, ale także dla obywateli dwóch pozostałych państw bałtyckich, gdyż oni nadal żywo pamiętają, jak zostali pozostawieni sami sobie po II wojnie światowej. Inwestowanie mojej wiedzy, doświadczenia i energii we wzmacnianie projektu europejskiego i jego wartości wpływa u mnie zatem z głębokiego przekonania ukształtowanego przez geopolityczną sytuację regionu, z którego pochodzę. Dlatego jako wiceprzewodniczący wykonawczy Komisji orędownałem za niezachwianym wsparciem UE dla Ukrainy. W tym roku Łotwa obchodziła 20-lecie członkostwa w UE. Chcę, aby mój kraj pozostał w tej wspólnocie wartości, wraz z 450 mln Europejczyków żyjących w wolności i dobrobycie. Z tym właśnie przesłaniem wystartowałem w wyborach europejskich na Łotwie w 2024 r. i zdobyłem mandat. Byłem głównym kandydatem mojej partii, prezentując bardzo proeuropejski program wyborczy oparty na dwóch priorytetach: wzmocnieniu bezpieczeństwa i zwiększeniu konkurencyjności UE. W demokratycznych wyborach łotewscy wyborcy powierzyli mi mandat do działania na rzecz silniejszej Unii Europejskiej. Wypełnienie tego mandatu jest moim obowiązkiem i skłoniło mnie ostatecznie do ubiegania się o stanowisko komisarza.

Unia Europejska potrzebuje dziś odpornej i konkurencyjnej gospodarki, aby mogła bronić swoich wartości i przetrwać wstrząsy wewnętrzne i presję zewnętrzną. Jest to dla mnie zatem szczególnie zaszczyt, że wyznaczono mnie na kandydata na komisarza do spraw gospodarki i wydajności oraz na kandydata na komisarza do spraw wdrażania i upraszczania. Będę dążyć do nawiązania rzetelnego dialogu z Parlamentem Europejskim i z państwami członkowskimi UE – podobnie jak robiłem to konsekwentnie, pełniąc moje poprzednie funkcje – by wspierać działania na rzecz uwolnienia potencjału wzrostu gospodarczego UE, przyciągnięcia inwestycji i zapewnienia, aby polityka makroekonomiczna państw UE była należyta i sprzyjała wzrostowi gospodarczemu.

Resort gospodarczy będzie kluczowy dla realizacji strategicznych celów UE, jakimi są zwiększenie naszej konkurencyjności przy jednoczesnym zachowaniu naszej społecznej gospodarki rynkowej. Będzie to wymagać odpowiedniego finansowania prywatnego i publicznego.

Gospodarka UE będzie rozwijać się dynamicznie tylko wtedy, gdy będzie oparta na solidnych podstawach. Zamierzam w związku z tym tak kierować wdrażaniem paktu stabilności i wzrostu, aby zapewnić zarówno stabilność finansów publicznych, jak i inwestycje zwiększające wydajność i pobudzające wzrost gospodarczy, zgodnie z celami zmienionych ram unijnego zarządzania gospodarczego.

Europejski semestr odegra ważną rolę w dalszej poprawie spójności i koordynacji unijnych oraz krajowych polityk gospodarczych i społecznych. Wraz z pozostałymi komisarzami zapewnię sprawne i gwarantujące rozliczalność wdrożenie NextGenerationEU oraz Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności. Do końca 2026 r. pozostaje to głównym narzędziem stymulowania kluczowych reform i inwestycji. Zgodnie z zaleceniami zawartymi w sprawozdaniu Maria Draghiego moim priorytetem będzie opracowanie nowego narzędzia koordynacji konkurencyjności.

Istotne znaczenie dla zwiększenia konkurencyjności UE będą miały także obszary prac związane z wdrażaniem i upraszczaniem. Naszym celem powinno być ograniczenie biurokracji i zapewnienie większej swobody działania europejskim przedsiębiorstwom, zwłaszcza MŚP, przy równoczesnym realizowaniu celów polityki określonych w przyjętych przepisach. W związku z tym w mojej pracy będę dążył do zmniejszenia obciążeń administracyjnych i sprawozdawczych, wyeliminowania sprzecznych przepisów w różnych aktach prawnych, uproszczenia i ułatwienia wdrażania oraz usprawnienia egzekwowania prawa UE przy równoczesnym realizowaniu naszych celów polityki i powstrzymaniu deregulacji. Jeśli chodzi o nowe wnioski, zadbam, by były one w pełni zgodne z zasadami Komisji dotyczącymi lepszego stanowienia prawa oraz by w toku prac dokładnie analizowano aspekty dotyczące MŚP i konkurencyjności.

Zobowiązuję się, że skład mojego gabinetu będzie zrównoważony pod względem płci, oraz że zapewnię kobietom środowisko pracy, w którym będą one mogły w pełni rozwijać swój potencjał. Jako komisarz UE ds. handlu poparłem włączenie po raz pierwszy odrębnego rozdziału dotyczącego handlu i płci do umowy o wolnym handlu między UE a Chile. W przyszłości zadbam o to, by europejski semestr nadal w znacznym stopniu przyczyniał się do uwzględniania aspektu płci przy kształtowaniu polityki gospodarczej i społecznej w Europie. Tak jak nakazują wytyczne przewodniczącej, zobowiązuję się organizować dialogi z młodzieżą na temat polityki, z których pierwszy odbędzie się w ciągu pierwszych 100 dni kadencji nowego kolegium. Dopilnuję, by przy opracowywaniu inicjatyw politycznych uwzględniano poglądy osób młodych.

Mam wieloletnie doświadczenie polityczne we wszystkich instytucjach UE. W kończącej kadencję Komisji pełniłem funkcję wiceprzewodniczącego wykonawczego do spraw gospodarki służącej ludziom oraz komisarza ds. handlu. Z racji tych funkcji nadzorowałem reformę unijnych ram zarządzania gospodarczego, europejski semestr oraz Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności. Realizowałem politykę handlową UE koncentrując się na trzech następujących obszarach: i) podejmowanie asertywnych działań w przypadku nadużywania otwartości UE i opracowanie nowych autonomicznych narzędzi; (ii) włączenie kwestii zrównoważonego rozwoju do polityki handlowej UE oraz uwzględnienie w nowych umowach handlowych zawieranych przez UE najbardziej aktualnych postanowień dotyczących zrównoważonego rozwoju, a także (iii) utrzymanie otwartości UE na wolny i sprawiedliwy handel, a także zapewnienie poparcia UE dla globalnych zasad handlu i reformy WTO.

W Komisji pod przewodnictwem Jeana-Claude’a Junckera (2014–2019) byłem wiceprzewodniczącym do spraw gospodarki i dialogu społecznego. W latach 2016–2020 pełniłem funkcję europejskiego komisarza ds. stabilności finansowej, usług finansowych i unii rynków kapitałowych. Od marca 2009 r. do stycznia 2014 r. pełniłem funkcję premiera Łotwy w trzech kolejnych rządach. Byłem posłem do Parlamentu Europejskiego (w latach 2004–2009), pełniąc funkcję członka Komisji Budżetowej i zastępcy członka Komisji Gospodarczej i Monetarnej. W tym roku zostałem wybrany do Parlamentu Europejskiego po raz czwarty. Zostałem również trzykrotnie wybrany do parlamentu Łotwy (Saeima) (w latach 2002, 2010 i 2011), a w latach 2002–2004 sprawowałem funkcję ministra finansów Łotwy.

Zobowiązuję się w dalszym ciągu w pełni przestrzegać zobowiązań traktatowych dotyczących niezależności i uczciwości oraz bezstronności i dostępności, określonych w art. 17 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej i art. 245 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE), a także obowiązku zachowania tajemnicy zawodowej określonego w art. 339 TFUE. Oświadczam uroczyście, że będę przestrzegał norm etycznych określonych w tych artykułach oraz w kodeksie postępowania komisarzy. Wypełniłem i udostępniłem publicznie moją deklarację interesów. Bezwzględnie uzupełnię ją o aktualne informacje, jeżeli konieczne będą jakiegokolwiek zmiany. Zobowiązuję się również do unikania wszelkich sytuacji i funkcji, które mogłyby podważyć moją niezależność, bezstronność oraz dyspozycyjność wobec Komisji. Powstrzymam się od obejmowania jakichkolwiek innych urzędów publicznych oraz nie będę angażować się w innego rodzaju działalność zawodową, zarówno płatną, jak i niepłatną. Zobowiązuję się do natychmiastowego poinformowania przewodniczącej Komisji w przypadku zaistnienia sytuacji wiążącej się z możliwym konfliktem interesów w czasie wykonywania przeze mnie obowiązków służbowych.

2. Kierowanie resortem oraz współpraca z Parlamentem Europejskim

Czy może Pan zobowiązać się do należytego informowania Parlamentu o swoich działaniach i działaniach podległych Panu departamentów? W jakim zakresie uznaje Pan swoją odpowiedzialność przed Parlamentem?

Jakie konkretne zobowiązania jest Pan w stanie podjąć w odniesieniu do zaangażowania i obecności w Parlamencie, zarówno w komisjach, jak i na posiedzeniach plenarnych, w odniesieniu do przejrzystości, współpracy i skutecznych działań w następstwie stanowisk Parlamentu oraz składanych przez niego wniosków w sprawie inicjatyw ustawodawczych? W związku z planowanymi inicjatywami lub procedurami w toku – czy jest Pan gotowy udostępnić Parlamentowi na czas informacje i dokumenty na równi z Radą?

Mam zaszczyt ponowić moje zobowiązanie do pełnej współpracy i dialogu z Parlamentem Europejskim, jeżeli moja kandydatura na stanowisko komisarza zostanie zatwierdzona. Mam przy tym na myśli poszczególne etapy procesu kształtowania polityki, procesu legislacyjnego i procesu wdrażania, a także szerszy dialog polityczny. Dopilnuję również, by Parlament Europejski, na równi z Radą, regularnie otrzymywał aktualne informacje o bieżących postępach w pracach nad dossier wchodzącymi w zakres moich kompetencji oraz by opinie Parlamentu były należycie uwzględniane w procesach kształtowania polityki.

Moim pierwszym zobowiązaniem jest zatem pełne przestrzeganie praw i prerogatywy Parlamentu w procesach ustawodawczych. Uważam to za rzecz niezwykle istotną z punktu widzenia legitymacji demokratycznej projektu europejskiego, a także z punktu widzenia sprawnego i rzetelnego przebiegu procesu legislacyjnego. Będę zatem obecny na posiedzeniach trójstronnych i będę w tym celu utrzymywał zacieśnione kontakty z Parlamentem Europejskim.

Jestem głęboko przekonany, że coraz ściślejsza współpraca między Parlamentem a Komisją w znacznym stopniu przyczyni się do uproszczenia, konsolidacji i ujednoczenia przepisów UE. Jednocześnie niezbędne będzie zapewnienie właściwego wdrożenia prawa UE. O jakości prawodawstwa świadczy jego stosowanie w praktyce, a rozwiązanie wielu nowych lub powtarzających się problemów można zapewnić, prawidłowo stosując obowiązujące przepisy.

W związku z tym moim drugim zobowiązaniem jest opracowanie wraz z Szanownymi Paniemi Posłankami i Szanownymi Panami Posłami optymalnej procedury, w ramach której Parlament i Komisja mogłyby współpracować w celu poprawy wdrażania przepisów, polityk i celów UE oraz uproszczenia naszych przepisów, przy pełnym poszanowaniu odpowiednich kompetencji i uprawnień obu instytucji. Jeżeli moja kandydatura na stanowisko komisarza zostanie zatwierdzona, będę korzystał z regularnych dialogów na temat wdrażania prowadzonych przez pozostałych komisarzy, aby gromadzić informacje zwrotne od zainteresowanych stron na temat tego, co zdaje egzamin, a co nie. Będzie to okazja do podsumowania postępów we wdrażaniu i określenia obszarów, którym trzeba poświęcić więcej uwagi, aby zagwarantować, że nasze przepisy przyniosą przewidziane korzyści.

Po trzecie, będę uczestniczył w zorganizowanym dialogu z właściwymi komisjami parlamentarnymi, aby nakreślić kierunek działań w odniesieniu do wszelkich rezolucji opierających się na art. 225 TFUE. Pod przewodnictwem komisarza ds. stosunków międzyinstytucjonalnych i przejrzystości będę nadal – podobnie jak w upływającej kadencji – wypełniał zobowiązanie Komisji do odpowiadania na te rezolucje przez przedstawianie wniosków ustawodawczych z pełnym poszanowaniem zasad pomocniczości, proporcjonalności i lepszego stanowienia prawa.

Po czwarte, będę uczestniczył w sesjach plenarnych i współpracować z odpowiednimi komisjami Parlamentu Europejskiego w ramach naszych regularnych dialogów i odpowiadać na wnioski *ad hoc* w takich obszarach, jak: wdrażanie ram zarządzania gospodarczego, europejski semestr, przyszłe narzędzie koordynacji konkurencyjności oraz wdrażanie Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (RRF).

Będę informować Parlament o wynikach wielostronnego nadzoru i omawiać wytyczne polityczne dla państw członkowskich wydawane przez Komisję, w dalszym ciągu uczestniczyć w regularnych dialogach w ramach europejskiego semestru i RRF, a także stawiać się przed Parlamentem Europejskim w celu omówienia decyzji i zaleceń Rady w ramach procedury nadmiernego deficytu, jeżeli zostaną o to poproszony.

Po piąte, zgodnie z przepisami przewidzianymi w każdym akcie prawnym, zapewnię przejrzystość i przepływ informacji z Parlamentem Europejskim. Wymiana informacji w ciągu najbliższych pięciu lat będzie opierać się na dobrych praktykach wypracowanych w trakcie kadencji 2019–2024, w ramach których Parlament i Rada

systematycznie otrzymywały te same informacje w tym samym czasie. Na przykład w ramach RRF Komisja udostępniła Parlamentowi ponad 260 dokumentów od czasu utworzenia tego instrumentu. Obejmowały one przedłożone i zmienione plany odbudowy i zwiększania odporności, dokonaną przez Komisję ocenę tych planów oraz informacje przekazane Komitetowi Ekonomiczno-Finansowemu w związku z wnioskami o płatność.

Podsumowując, uważam, że ścisły dialog i współpraca z Parlamentem Europejskim są kluczowe w ciągu najbliższych pięciu lat, jako że zarówno ułatwią odpowiadanie na nowe i pojawiające się potrzeby, jak i osiągnięcie wymiernych rezultatów w zakresie upraszczania i wdrażania istniejących przepisów. Uważam, że wszystkie instytucje UE są za te kwestie solidarnie odpowiedzialne.

Pytania Komisji Gospodarczej i Monetarnej

3. Wdrożenie zreformowanych ram zarządzania gospodarczego

W związku z wejściem w życie zmienionych ram zarządzania gospodarczego, w jaki sposób zapewni Pan w praktyce równe traktowanie państw członkowskich przy jednoczesnym pełnym, bezstronnym i niezależnym od wszelkich wpływów politycznych egzekwowaniu unijnych przepisów dotyczących zarządzania gospodarczego? Jak zamierza Pan zadbać o zdrowe i stabilne finanse publiczne, jednocześnie promując zrównoważony wzrost gospodarczy sprzyjający włączeniu społecznemu poprzez inwestycje i reformy, zwłaszcza w obliczu różnych kontekstów gospodarczych i wysokiego poziomu zadłużenia niektórych państw członkowskich?

Jako że pochodzę z małego państwa członkowskiego, przykładam szczególną wagę do równego traktowania. Jeśli moja kandydatura na stanowisko komisarza zostanie zatwierdzona, w pełni zobowiązuję się stosować zmienione ramy zarządzania gospodarczego w spójny i bezstronny sposób oraz egzekwować przepisy z zachowaniem wiarygodności i przejrzystości. Należy pamiętać, że wdrażanie zreformowanych ram będzie w dalszym ciągu opierać się na niezależnych europejskich danych statystycznych o wysokiej jakości dostarczanych przez Eurostat.

Zmienione ramy zawierają kilka elementów, które godzą potrzebę zapewnienia stabilności długu z zapotrzebowaniem na inwestycje i reformy w celu wspierania zrównoważonego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu.

Po pierwsze ramy uwzględniają specyficzną sytuację każdego państwa członkowskiego. Wprowadzono w nich podejście oparte na analizie ryzyka, które – na podstawie przejrzystych wspólnych ram – różnicuje państwa członkowskie w zależności od ich indywidualnej sytuacji makrofinansowej. Wieloletnie i zróżnicowane ścieżki dostosowania fiskalnego zapewniają stopniową i realistyczną redukcję długu publicznego, konwergencję wysokości długów do ostrożnych poziomów i utrzymanie ich na tych poziomach, a także obniżenie deficytów do poziomów poniżej 3% PKB i ich utrzymanie poniżej tej wartości. Państwom członkowskim, w których skala wyzwań związanych ze stabilnością finansów publicznych jest niewielka, będą stawiane niższe wymagania w zakresie dostosowania lub nawet, w zależności od indywidualnej sytuacji takich państw, nie będzie się wymagać od nich dostosowań.

Po drugie, co jest szczególnie istotne w przypadku państw członkowskich borykających się z większymi wyzwaniami w zakresie finansów publicznych, ramy zapewniają możliwość wyznaczenia dłuższego okresu dostosowawczego, jeżeli będzie to uzasadnione reformami i inwestycjami, które zwiększają potencjał wzrostu gospodarczego i stabilność finansów publicznych oraz są spójne ze wspólnymi priorytetami UE.

Po trzecie, nowe ramy chronią wydatki krajowe na współfinansowanie programów finansowanych przez UE, gdyż wyłączają takie wydatki z obliczenia głównego wskaźnika używanego do monitorowania fiskalnego. Oznacza to, że państwa członkowskie mogą zwiększyć swoje krajowe wydatki na współfinansowanie programów finansowanych przez UE, by wspierać projekty inwestycyjne bez narażania się na ryzyko naruszenia reguł fiskalnych.

Zmienione ramy obejmują kilka innych elementów, które będą wspomagać bezstronne wdrażanie i wiarygodne egzekwowanie przepisów. Pozostawienie państwom członkowskim większej swobody w ustalaniu własnych strategii fiskalnych i inwestycyjnych oraz strategii reform idzie w parze ze wzmocnionymi i prostszymi procedurami egzekwowania przepisów. Ponadto wdrożenie będzie oparte na jednolitym wskaźniku operacyjnym, co ułatwi ocenę zgodności.

Podtrzymuję moje obecne zobowiązanie do angażowania Parlamentu Europejskiego w regularny i zorganizowany sposób w procesy nadzoru fiskalnego oraz – szerzej – w procedurę europejskiego semestru, zgodnie z obowiązującymi przepisami dotyczącymi przejrzystości i rozliczalności.

4. Inwestycje i konkurencyjność

W związku z tym, że instrument Next Generation EU wygaśnie pod koniec 2026 r., jak nowa Komisja poradzi sobie z ogromnym zapotrzebowaniem na inwestycje publiczne, w tym w celu wyeliminowania luki produktywności UE, bez ograniczania zasobów budżetowych w innych ważnych obszarach? Jak zamierza Pan zwiększyć konkurencyjność i wydajność gospodarki UE? W jaki sposób będzie je wspierał zapowiadany Europejski Fundusz Konkurencyjności?

Zielona i cyfrowa transformacja, wdrażanie wspólnych priorytetów UE, w tym w dziedzinie obronności i bezpieczeństwa, oraz wyzwanie, jakim jest zwiększenie wzrostu wydajności w UE, wymagają bardzo dużych inwestycji. Wprawdzie działania te w większości będą musiały być finansowane ze źródeł prywatnych, ale istotną rolę odegrają również zasoby publiczne, w tym zapewniane na poziomie UE za pośrednictwem obecnych i kolejnych wieloletnich ram finansowych (WRF). Inwestycje publiczne będą potrzebne na sfinansowanie wydatków na infrastrukturę, a zwłaszcza na interwencje w obszarach – takich jak badania podstawowe, innowacje przełomowe i duże projekty ogólnoeuropejskie czy rozwój umiejętności – w których podmioty prywatne mają tendencję do ograniczania inwestycji. Środki publiczne można i trzeba wykorzystać do ukierunkowania i pobudzania inwestycji prywatnych służących realizacji naszych wspólnych celów oraz do ograniczania ryzyka związanego z takimi inwestycjami. W realizacji tego celu kluczową rolę odegrają także Grupa Europejskiego Banku Inwestycyjnego i instytucje finansowe, takie jak Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju, a także krajowe banki prorozwojowe, bowiem będą one stymulować i przyciągać inwestycje prywatne w celu wspierania realizacji celów polityki UE i pojawiających się nowych priorytetów.

Będziemy musieli także zadbać o przeprowadzenie odpowiednich reform i wprowadzenie odpowiednich warunków ramowych. Nowa Komisja zamierza w związku z tym skupić się na pobudzaniu inwestycji publicznych i prywatnych oraz na zwiększaniu wydajności. Jeśli moja kandydatura na stanowisko komisarza zostanie zatwierdzona, włączę się w te działania.

Moim pierwszym priorytetem będzie kontynuowanie prac nad zapewnieniem pełnych wypłat środków z Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności do końca 2026 r. W ten sposób będę nadal aktywnie wspierać państwa członkowskie w przeprowadzaniu reform i inwestycji. Jednocześnie Komisja będzie współpracować z państwami członkowskimi nad przyspieszeniem absorpcji środków z istniejących funduszy w ramach polityki spójności, które zapewnią zasoby publiczne na inwestycje po 2026 r.

Po drugie, jak podkreśliłem w odpowiedzi na pytanie 1, zapewnię wiarygodne i bezstronne stosowanie nowych reguł fiskalnych. W porównaniu z poprzednimi przepisami nowe reguły bardziej sprzyjają zwiększeniu inwestycji publicznych i zawierają zachęty do reform. Przez dbanie o należyte stosowanie naszych nowych ram fiskalnych możemy przyczynić się do utrzymania na niskim poziomie kosztów finansowania ponoszonych przez państwa członkowskie. Ma to zasadnicze znaczenie dla inwestycji publicznych i prywatnych.

Po trzecie, jako komisarz odpowiedzialny za upraszczanie i wdrażanie przyczynię się do stworzenia przewidywalnego i bardziej przyjaznego dla biznesu otoczenia regulacyjnego, przy jednoczesnym kontynuowaniu dwójakiej transformacji UE. Przewidywalne i proporcjonalne ramy prawne są niezbędne do stymulowania inwestycji prywatnych i innowacyjności, które z kolei są konieczne do osiągnięcia wzrostu wydajności.

Po czwarte, budżet UE będzie w dalszym ciągu ważnym czynnikiem napędzającym europejską konkurencyjność. Musimy go jednak uprościć. Przy opracowaniu kolejnych wieloletnich ram finansowych trzeba będzie uwzględnić wnioski, do jakich skłania obecny budżet. W szczególności należy zapewnić większą prostotę i elastyczność, strategiczny wymiar oraz możliwość szybkiego działania, przy jednoczesnym dalszym wspieraniu konwergencji w UE.

W związku z tym Komisja stworzy Europejski Fundusz Konkurencyjności, aby umożliwić inwestowanie w innowacje i technologie, które będą kształtować naszą gospodarkę w przyszłości i wspomagać naszą transformację. Konkurencyjność Europy oraz jej pozycja w wyścigu o uzyskanie przewagi w dziedzinie czystej i cyfrowej gospodarki będą zależeć od tego, czy staniemy się bardziej innowacyjni i pomysłowi. Aby dokonać tego przełomu, musimy postawić badania naukowe i innowacje oraz nauki przyrodnicze i techniczne w centrum naszej gospodarki, oraz zadbać o to, aby efekty prac w tych dziedzinach były wdrażane na skalę przemysłową.

Żeby to osiągnąć, musimy dysponować odpowiednimi narzędziami. Obecnie wydatki UE, w tym na konkurencyjność, rozkładają się na zbyt wiele programów i instrumentów wydatkowania. Skutkuje to wieloma różnymi wymogami wobec odbiorców, nakładaniem się obowiązków sprawozdawczych i trudnościami w skutecznym łączeniu finansowania, na co zwrócono uwagę również w sprawozdaniu Maria Draghiego.

Przyszły Europejski Fundusz Konkurencyjności będzie inwestował w strategiczne technologie i sektory – od sztucznej inteligencji, przez technologie kosmiczne, czyste technologie, po biotechnologie – aby zapewnić, by były one rozwijane i produkowane w Europie. Będzie trzeba przy tym wykorzystać potencjał budżetu UE do pobudzania inwestycji prywatnych sprzyjających realizacji naszych wspólnych celów i ograniczania ryzyka związanego z tymi inwestycjami. Przy ustanawianiu tego funduszu Komisja może wykorzystać doświadczenia zdobyte przy stosowaniu wcześniejszych i obecnych instrumentów. Należy wykorzystać to udane ogólnounijne partnerstwo z sektorem prywatnym do zmobilizowania znacznego dodatkowego wsparcia dla naszych gospodarek, w ścisłej koordynacji w szczególności z Grupą EBI, EBOR i krajowymi bankami prorozwojowymi.

Jeśli moja kandydatura na stanowisko komisarza zostanie zatwierdzona, opracuję powiązane z funduszem narzędzie koordynacji konkurencyjności, zgodnie z propozycją zawartą w sprawozdaniu Maria Draghiego. Narzędzie to pomoże przełożyć ogólnounijne cele w zakresie konkurencyjności na skoordynowane polityki krajowe i unijne oraz zapewnić publiczne i prywatne finansowanie na każdy priorytet strategiczny. Celem narzędzia byłoby zwiększenie spójności między zdolnością inwestycyjną UE a politykami krajowymi w państwach członkowskich; dostosowanie tych polityk tak, by umożliwiały osiągnięcie zestawu wspólnych priorytetów i by wzajemnie potęgowały swoje działanie. Wniosłoby to większą pewność i przewidywalność oraz zapewniłoby większe korzyści skali na jednolitym rynku, zmniejszyłoby rozdrobnienie i pomogłoby uruchomić ogromne inwestycje, jakie są niezbędne do realizacji unijnego programu na rzecz konkurencyjności.

W ścisłej współpracy z pozostałymi członkami kolegium zastanowimy się nad tym, jak skonstruować to nowe narzędzie, by jak najlepiej uzupełniało ono istniejące narzędzia zarządzania, wzmacniało ich skuteczność, oraz, w miarę możliwości, usprawniało ich działanie na użytek monitorowania i odpowiedniego ukierunkowania inwestycji i reform na poziomie unijnym i krajowym. Mam tu na myśli na przykład roczne sprawozdanie dotyczące jednolitego rynku i sprawozdanie na temat konkurencyjności, cyfrową dekadę oraz ramy zarządzania unią energetyczną i działaniami w dziedzinie klimatu. Zadbamy o to, by nowe narzędzie współdziałało dobrze z europejskim semestrem na rzecz koordynacji polityki gospodarczej i polityki zatrudnienia oraz tworzyło synergie bez powielania działań.

RRF uwidocznili, jakie korzyści niesie z sobą połączenie reform z inwestycjami oraz dokonywanie wypłat nie na bazie faktycznie poniesionych kosztów, lecz osiągnięcia z góry określonych produktów i rezultatów. Dzięki temu podejściu opartemu na wynikach tempo wdrażania ważnych reform w państwach członkowskich znacznie przyspieszyło. Wsparcie, jakiego Komisja udzieliła państwom członkowskim, m.in. za pośrednictwem Instrumentu Wsparcia Technicznego, znacznie przyczyniło się do zwiększenia ich zdolności do przeprowadzania reform. Będzie to nadal istotne w nadchodzących latach, ponieważ niektóre reformy są niezbędne do stworzenia warunków ramowych, które będą sprzyjać wyższemu wzrostowi wydajności w przyszłości. Chodzi o reformy, które przyczyniają się do tworzenia środowiska bardziej przyjaznego dla biznesu, zapewniają zachęty do dokonywania inwestycji i prowadzenia działalności innowacyjnej oraz te, które ułatwiają realokację zasobów do sektorów o wysokiej wydajności. Jednocześnie będziemy musieli dołożyć dalszych starań, aby w dalszym ciągu zmniejszać obciążenia administracyjne związane z wdrażaniem funduszy UE, w tym w przypadku RRF.

Ponadto, jeśli moja kandydatura na stanowisko komisarza zostanie zatwierdzona, zadbam, aby podległe mi służby, w ścisłej współpracy z innymi służbami, wniosły wkład w analizę leżącą u podstaw unijnego programu na rzecz konkurencyjności. Aby pomóc Europie odzyskać przewagę konkurencyjną, musimy określić i realizować spójny program reform i inwestycji na każdym poziomie: regionalnym, krajowym i ogólnounijnym. Europejski semestr i nowe narzędzie koordynacji konkurencyjności to ważne mechanizmy pomagające zapewnić taką spójność polityki.

5. Europejski semestr

Jakie jest Pana stanowisko w sprawie ukierunkowania i celów europejskiego semestru, a zwłaszcza co myśli Pan o koordynacji polityk gospodarczych i o trwałej konwergencji wyników gospodarczych państw członkowskich, zasad Europejskiego filaru praw socjalnych i celów Europejskiego Zielonego Ładu, oraz w sprawie demokratycznego nadzoru nad nim? W jaki sposób Komisja będzie nadal włączać cele zrównoważonego rozwoju ONZ do europejskiego semestru, zgodnie z zapowiedzią w piśmie określającym Pana zadania, jak również do ram

konwergencji społecznej? Jaka byłaby interakcja między zapowiedzianymi ramami koordynacji konkurencyjności a europejskim semestrem?

Doświadczenia wskazują, że europejski semestr zapewnia elastyczne i możliwe do dostosowania ramy umożliwiające koordynację naszych polityk i szybkie reagowanie na zmiany warunków gospodarczych i społecznych oraz sytuacji w zakresie zatrudnienia. W naszych działaniach koordynacyjnych w ramach semestru będziemy nadal koncentrować się na celach Unii w zakresie zrównoważonego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu i zatrudnieniu, a konkurencyjność, dobrobyt, zrównoważony rozwój i sprawiedliwość społeczna pozostaną sednem tych działań.

Od 2018 r. w ramach europejskiego semestru uwzględnia się i monitoruje wdrażanie Europejskiego filaru praw socjalnych, który wyznacza kierunek działań zmierzających do poprawy warunków pracy i życia w całej Europie. Dzięki temu podejściu możemy jeszcze bardziej skoncentrować się na spójności społecznej, równości i zrównoważonym rozwoju we wszystkich państwach członkowskich. W zmienionych ramach zarządzania gospodarczego przyjętych wiosną położono większy nacisk na reformy i inwestycje, które służą realizacji wspólnych priorytetów UE, w tym Europejskiego filaru praw socjalnych, dodatkowo wzmacniając jego rolę.

W cyklu europejskiego semestru 2024 uwzględniliśmy również zasady określone w ramach konwergencji społecznej, aby udoskonalić ocenę zagrożeń dla pozytywnej konwergencji społecznej w państwach członkowskich. Jeśli moja kandydatura na stanowisko komisarza zostanie zatwierdzona, zobowiązuję się dalej monitorować postępy we wdrażaniu zasad Europejskiego filaru praw socjalnych na podstawie tablicy wskaźników społecznych oraz wykorzystywać ramy konwergencji społecznej. Zasady te są również częścią nowych ram zarządzania makroekonomicznego, które zostały dostosowane, aby zapewnić stabilność finansów publicznych, a także zagwarantować, by polityka fiskalna przyczyniała się do konkurencyjności, wzrostu gospodarczego i dobrobytu, m.in. przez powiązanie celów budżetowych z reformami i inwestycjami.

Komisja włączyła cele ONZ w zakresie zrównoważonego rozwoju do swoich polityk i ram europejskiego semestru od cyklu 2020. Odzwierciedla to zobowiązanie Unii do realizacji Agendy 2030 we wszystkich odpowiednich dziedzinach polityki w celu krzewienia dobrobytu gospodarczego i społecznego w Europie w sposób zrównoważony. Celami ONZ w zakresie zrównoważonego rozwoju kierujemy się, kiedy dokonujemy oceny wyników gospodarczych, identyfikujemy wyzwania strukturalne i formułujemy zalecenia polityczne, i będziemy się do nich odwoływać w dalszym ciągu. Ponadto niezwykle ważne jest, aby – teraz i w przyszłości – monitorowanie realizacji tych celów na poziomie Unii Europejskiej opierało się na solidnych wskaźnikach statystycznych i informacjach dostarczonych przez Eurostat. W nadchodzących latach aktualizacja europejskiego systemu rachunków narodowych i regionalnych zapewni lepsze uwzględnienie dobrostanu społecznego i zrównoważenia środowiskowego w statystykach UE. Jeśli moja kandydatura zostanie zatwierdzona, dopilnuję, by Komisja w dalszym ciągu oceniała postępy UE i państw członkowskich w realizacji celów zrównoważonego rozwoju.

W związku z coraz większym wpływem zmiany klimatu i degradacji środowiska na nasze społeczeństwa konieczne są systematyczne i zdecydowane działania w ramach polityki. Dlatego też wdrożenie Europejskiego Zielonego Ładu pozostaje jednym z podstawowych zadań dla następnej Komisji i dokładamy starań, aby osiągnąć cele i założenia, które wspólnie sobie wyznaczyliśmy. Koordynacja polityk w ramach europejskiego semestru pomogła nam ukierunkować działania w odpowiednich obszarach polityki na osiągnięcie naszych celów klimatycznych. Na przykład za pomocą europejskiego semestru wspiera się działania w ramach polityki nakierowane na transformację energetyczną, a także określa się konkretne potrzeby państw członkowskich w zakresie reform i inwestycji, uwzględniając zarówno długoterminowe, jak i nowe wyzwania, takie jak rosnące ceny energii, ogólna efektywność energetyczna, energia ze źródeł odnawialnych i infrastruktura energetyczna, przystosowanie się do zmiany klimatu oraz ochrona naszego środowiska i zasobów. Zobowiązuję się zapewnić, aby transformacja ekologiczna pozostała kluczowym aspektem unijnej strategii na rzecz konkurencyjności, dającym się pogodzić z silniejszym wzrostem wydajności i sprawiedliwością społeczną oraz opartym na stabilnym otoczeniu makroekonomicznym.

Narzędzie koordynacji konkurencyjności zwiększy spójność między zdolnością inwestycyjną UE a politykami krajowymi w państwach członkowskich przez dostosowanie tych polityk tak, by umożliwiały osiągnięcie zestawu wspólnych priorytetów i by wzajemnie potęgowały swoje działanie, o czym wspominałem w odpowiedzi na pytanie 4.

Wreszcie, co nie mniej istotne, niezwykle ważne jest zapewnienie rozliczalności i nadzoru demokratycznego nad koordynacją polityk i nadzorem makroekonomicznym. Europejski semestr ma służyć rozwiązywaniu kwestii

będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, pomóc w radzeniu sobie z najpilniejszymi wyzwaniami oraz w zwiększeniu gotowości i odporności Unii. Jego prawdziwa wartość polega na uwzględnieniu głosów zainteresowanych stron i działaniu w najlepszym interesie Europy. Musimy zatem prowadzić dialog z naszymi partnerami społecznymi i społeczeństwem obywatelskim, zwłaszcza młodymi Europejczykami, jeżeli chcemy doprowadzić do znaczących zmian w obszarach, które są najważniejsze dla naszych obywateli. Prawdziwy dialog z państwami członkowskimi i regionami na temat właściwej polityki, zwłaszcza w obliczu złożonych wyzwań i reform, które wymagają czasu, jest niezbędny do skutecznego wdrożenia reform w praktyce. Aby reformy były rzeczywiste i przynosiły obywatelom prawdziwe zmiany i dobrobyt, niezwykle ważne jest, aby państwa członkowskie miały poczucie odpowiedzialności za realizację zaleceń politycznych w ramach europejskiego semestru. Dopilnuję, aby dialog z państwami członkowskimi i zainteresowanymi stronami dotyczył nie tylko zidentyfikowanych wyzwań, ale także działań w ramach polityki, które można by podjąć, aby stawić im czoła. Zobowiązuję się do wzmocnienia misji technicznych i politycznych w państwach członkowskich w celu dalszego usprawniania współpracy i zwiększania skuteczności zaleceń politycznych. Ponadto, jeśli moja kandydatura na stanowisko komisarza zostanie zatwierdzona, zaangażuję się w promowanie ścisłego dialogu między Komisją a Parlamentem Europejskim na temat zarządzania gospodarczego. Europejski semestr stanowi doskonałą okazję do ścisłej współpracy w dziedzinie polityki gospodarczej, polityki zatrudnienia i polityki społecznej.

Pytania Komisji Prawnej

6. Zmniejszenie obciążeń administracyjnych i sprawozdawczych

W piśmie określającym Pana zadania jest mowa o przedstawieniu propozycji, jak zmniejszyć obciążenia administracyjne i sprawozdawcze wynikające z przepisów i polityk unijnych, oraz o nadzorowaniu wdrażania oceny wpływu na MŚP i na konkurencyjność. Pana zdaniem: (i) jakie główne obowiązki administracyjne i sprawozdawcze szkodzą obecnie konkurencyjności europejskich MŚP oraz (ii) jakie sprawdzone empirycznie kroki w zakresie cyfryzacji, usprawnienia i uproszczenia istniejących obowiązków należałoby podjąć, by zmniejszyć to obciążenie, bez uszczerbku dla celów zrównoważonego rozwoju?

Nadmierne obciążenia administracyjne sprawiają, że wdrażanie prawa i programów UE jest uciążliwe dla wszystkich użytkowników – organów publicznych, przedsiębiorstw, organizacji społeczeństwa obywatelskiego i obywateli. W szczególności hamują one również wydajność i inwestycje przedsiębiorstw oraz ograniczają zdolność Europy do przyciągania zagranicznych inwestycji, przedsiębiorstw i talentów.

Europa stoi dziś przed wyzwaniem w zakresie konkurencyjności, które wymaga od nas krytycznego i całościowego spojrzenia na to, jak przepisy UE wpływają na zdolność przedsiębiorstw, zwłaszcza MŚP, do funkcjonowania, uzyskiwania dostępu do finansowania, inwestowania, innowacji i zwiększania skali działalności w Europie. Musimy stworzyć prostsze i bardziej przyjazne dla biznesu otoczenie regulacyjne bez naruszania przy tym naszych celów politycznych i standardów. Przepisy UE muszą stać się łatwiejsze do wdrożenia w praktyce. Wiąże się to również z koniecznością lepszego uwzględnienia wpływu przepisów UE w całym łańcuch dostaw, zwłaszcza w przypadku MŚP. W ostatnich latach tworzyliśmy przepisy skierowane do dużych przedsiębiorstw, ale w praktyce nakładaliśmy nimi także obowiązki na MŚP. Jest to kluczowa i złożona kwestia horyzontalna, którą zamierzam zająć się we współpracy z Parlamentem, jeśli moja kandydatura na stanowisko komisarza zostanie zatwierdzona.

Aby osiągnąć te cele, będę koordynował prace pozostałych komisarzy w zakresie zmniejszania obciążeń, wdrażania i upraszczania. Zgodnie z wytycznymi politycznymi przewodniczącej Ursuli von der Leyen przyjrzymy się krytycznie całemu dorobkowi prawnemu UE. Dopilnuję, byśmy skupili naszą uwagę i nasze dalsze działania przede wszystkim na głównych priorytetach wskazanych w sprawozdaniach Maria Draghiego i Enrica Letty oraz na wnioskach płynących z niedawnych konsultacji Komisji. W związku z tym będę również współpracować z wiceprzewodniczącym wykonawczym do spraw dobrobytu i strategii przemysłowej w celu zlikwidowania licznych barier, które nadal powodują rozdrobnienie jednolitego rynku i uniemożliwiają MŚP rozwój i zwiększenie skali działalności w Europie.

Jeśli moja kandydatura zostanie zatwierdzona, szybko wprowadzę nowe narzędzia służące upraszczaniu i wdrażaniu określone w wytycznych politycznych (zob. również odpowiedzi na pytania 7 i 11). Dopilnuję, aby narzędzia te były zorientowane na użytkownika. Będę wspierał pozostałych komisarzy, kiedy będą oni poddawać dorobek prawny UE wchodzący w zakres ich kompetencji testom warunków skrajnych, co ma pomóc wyeliminować przestarzałe, powielające się, zbędne i nieefektywne przepisy, w tym te dotyczące wymogów sprawozdawczych. Będę w dalszym ciągu przestrzegać naszych wysokich standardów, zasad lepszego

stanowienia prawa, proporcjonalności i pomocniczości. Zawsze będzie to poprzedzone dogłębną analizą i gromadzeniem informacji zwrotnych od przedsiębiorstw, w tym MŚP, i zainteresowanych stron.

Efektom tego będzie szereg ukierunkowanych środków wprowadzających uproszczenia w całych sektorach dorobku prawnego UE. Niektóre z tych środków będą miały charakter legislacyjny, natomiast inne będą obejmować wyjaśnienia techniczne i wytyczne. Organy i agencje europejskie zostaną również wezwane do wspomnienia tych działań. Dzięki temu z czasem nasze przepisy staną się łatwiejsze do wdrożenia i będą lepiej wspierać zrównoważony wzrost gospodarczy, konkurencyjność i wspólny dobrobyt w Europie.

Jeśli chodzi o cyfryzację, jestem zdeterminowany wykorzystać jej potencjał: sztuczna inteligencja, standaryzacja i automatyzacja danych to niezbędne środki minimalizowania obciążeń regulacyjnych. Będę czuwać nad tym, by Komisja w swoich nowych wnioskach ustawodawczych opierała się na zasadzie domyślnej cyfrowości i zasadzie jednorazowości, tak aby zminimalizować przyszłe obciążenia administracyjne. Kiedy będziemy poddawać obowiązujące przepisy testom warunków skrajnych, zwrócimy również szczególną uwagę na wprowadzanie rozwiązań cyfrowych zastępujących dokumenty papierowe. Moim celem będzie zastąpienie sprawozdawczości opartej na formularzach standardową sprawozdawczością opartą na danych, aby można było w większym stopniu polegać na zautomatyzowanych narzędziach, które są interoperacyjne. W tym celu będę ściśle współpracować z nominowaną wiceprzewodniczącą wykonawczą do spraw suwerenności technologicznej, bezpieczeństwa i demokracji.

Będziemy również współpracować z właściwymi komisarzami, aby wypełnić zobowiązania dotyczące inicjatyw cyfrowych, które mają wprowadzić ułatwienia dla przedsiębiorstw, w szczególności MŚP, i obywateli, takie jak szersze wykorzystanie platform elektronicznych do gromadzenia i udostępniania danych na potrzeby sprawozdawczości i prowadzenia działalności gospodarczej. W tym kontekście chcemy także posunąć naprzód prace nad przestrzeniami danych, portfelem cyfrowym i innymi rozwiązaniami cyfrowymi, które Komisja zapewnia organom administracji i przedsiębiorstwom. Ważne będzie również, aby współprawodawcy szybko osiągnęli porozumienie w sprawie odpowiednich inicjatyw oczekujących na przyjęcie, takich jak te dotyczące VAT-u w epoce cyfrowej i e-fakturowania.

Ponadto będę rozwijać i zapewniać spójne stosowanie wzmocnionej oceny wpływu na MŚP i na konkurencyjność w odniesieniu do wszystkich nowych inicjatyw ustawodawczych.

7. Wdrażanie i upraszczanie

Aby ułatwić prowadzenie działalności gospodarczej i pogłębić jednolity rynek, nowo wybrana przewodnicząca powierza każdemu komisarzowi zadanie uproszczenia i wdrożenia przepisów, jak stwierdziła w wytycznych politycznych na następną kadencję Komisji Europejskiej na lata 2024–2029. W pismach określających zadania komisarzy podkreślono ponadto, że należy horyzontalnie położyć nacisk na uproszczenie i wdrożenie przepisów we wszystkich obszarach kompetencji. W kontekście uproszczenia przekrojowym celem wszystkich tek jest „zmniejszenie obowiązków sprawozdawczych o co najmniej 25 % – a w przypadku MŚP o co najmniej 35 %”. Te horyzontalne zadania obejmą również dialogi z zainteresowanymi stronami dotyczące wdrażania oraz przygotowywanie rocznych sprawozdań z postępów w egzekwowaniu i wdrażaniu przepisów w obszarach objętych zakresem kompetencji każdego komisarza. W koordynacji i przygotowywaniu tych sprawozdań będzie bezpośrednio uczestniczył komisarz do spraw wdrażania i upraszczania.

Co do osiągnięcia tych przekrojowych celów, czy mógłby Pan wyjaśnić, na ile konkretne środki i metody, które zamierza Pan wprowadzić i stosować w tym kontekście, będą nowatorskie względem programu lepszego stanowienia prawa, w tym w jaki sposób wspomniane powyżej sektorowe sprawozdania z postępów będą powiązane z rocznym sprawozdaniem Komisji z kontroli stosowania prawa Unii Europejskiej, oraz w jaki sposób wdrażanie na szczeblu krajowym będzie terminowo monitorowane, a stwierdzenie przypadków nieprzebrzegania przepisów będzie skutkowało podjęciem odpowiednich środków egzekwowania prawa?

Zgodnie z wytycznymi politycznymi przewodniczącej wdrażanie i upraszczanie będą dla nowej Komisji kwestiami priorytetowymi. W UE istnieje obecnie szereg aktów prawnych, w których określono ambitne cele. Są to na przykład: pakiet „Gotowi na 55”, cyfrowa dekada, Europejski filar praw socjalnych i jego cele dotyczące zatrudnienia, umiejętności i ograniczenia ubóstwa. We wszystkich tych dokumentach wyznaczono cele ilościowe, które w wielu przypadkach mają zostać zrealizowane do 2030 r. To samo dotyczy celów zrównoważonego rozwoju. Osiągnięcie ambitnych celów uzgodnionych przez UE będzie wymagało wspólnych starań. Po stronie Komisji zaangażuje się w to całe kolegium.

Jak stwierdziłem w mojej poprzedniej odpowiedzi, szybko wprowadzę nowe narzędzia służące uproszczeniu i wdrażaniu określone w wytycznych politycznych. Będę nadzorował proces poddawania obowiązujących przepisów testom warunków skrajnych, przeprowadzanym przez poszczególnych komisarzy i poszczególne departamenty, a także skoordynuję prace z pozostałymi komisarzami w celu przedstawienia wniosków ustawodawczych dotyczących uproszczenia, konsolidacji i kodyfikacji tych przepisów.

Komisja wprowadzi dwa nowe narzędzia, które umożliwią pozyskanie informacji do wykorzystania w testach warunków skrajnych: dialogi na temat wdrażania z zainteresowanymi stronami, które każdy członek kolegium będzie organizował co najmniej dwa razy w roku, oraz weryfikacje stosowania przepisów w praktyce przez przedsiębiorstwa i organy administracji. Na bazie dokonanych ustaleń przedstawimy konkretne wnioski w celu wprowadzenia uproszczeń i zmniejszenia obciążeń oraz sporządzimy wykaz ocen, które będą przedstawiane co roku wraz z programem prac Komisji. W ramach tych ocen przeanalizujemy poszczególne akty prawne lub pakiety aktów prawnych, które są istotne dla niektórych sektorów lub obszarów (oceny adekwatności).

Proces ten pomoże nam również wywiązać się z zobowiązania do ograniczenia wymogów sprawozdawczych o co najmniej 25% i o co najmniej 35% w przypadku MŚP. W ramach przygotowania się do realizacji tych założeń dopilnuję, byśmy mieli wiarygodny poziom bazowy. Chcę, by przedsiębiorcy i inne zainteresowane strony rzeczywiście odczuli efekty tych zmian i zyskali więcej czasu, który mogliby przeznaczyć na wprowadzanie innowacji, rozszerzanie działalności gospodarczej i tworzenie większej liczby miejsc pracy w Europie.

Będziemy informować Parlament Europejski o postępach, zarówno politycznych, jak i technicznych. Komisarze będą przygotowywać i przedstawiać odpowiednim komisjom Parlamentu Europejskiego i składom Rady roczne sprawozdania z postępów w zakresie egzekwowania i wdrażania. Będę koordynować ten proces, aby zapewnić odpowiednie działania następcze na podstawie dyskusji.

Jeśli chodzi o wdrażanie, będę dążyć do ułatwienia realizacji naszych polityk w praktyce. Oznacza to wspieranie państw członkowskich, ale także gotowość do podjęcia działań w zakresie egzekwowania prawa. Naszym celem jest również zwiększenie skali praktycznych i technicznych środków wsparcia dla państw członkowskich, m.in. za pośrednictwem Instrumentu Wsparcia Technicznego, oraz zaangażowanie większej liczby podmiotów UE w priorytetowe traktowanie i zachęcanie do wdrażania. Zwiększenie starań w celu zapobiegania przede wszystkim samemu wystąpieniu problemów dzięki ściślejszej współpracy z państwami członkowskimi ułatwi wdrażanie. Dialogi na temat wdrażania posłużą również do zidentyfikowania przeszkód we wdrażaniu i najlepszych sposobów ich eliminowania.

Postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego pozostaną ważnym narzędziem. Nie zawahamy się z nich korzystać, gdy stanie się jasne, że państwo członkowskie nie chce wdrożyć uzgodnionych przepisów. Będziemy nadal podejmować działania w zakresie egzekwowania prawa, gdy wykryjemy systemowe naruszenia prawa UE. Obecnie toczy się ponad 1 500 postępowań w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego. W 2023 r. Komisja podjęła decyzję o skierowaniu do Trybunału rekordowej liczby spraw wymagających sankcji finansowych (45).

8. Odnowienie porozumienia w sprawie lepszego stanowienia prawa z 2016 r.

W kontekście uproszczenia i usprawnienia prawodawstwa oraz jego wdrażania nowo wybrana przewodnicząca w swoich wytycznych politycznych na następną kadencję Komisji Europejskiej na lata 2024–2029 proponuje „odnowić” porozumienie międzyinstytucjonalne w sprawie lepszego stanowienia prawa z 2016 r. „po to, by wszystkie instytucje oceniały skutki i koszty zmian w ten sam sposób”. Jednym ze szczególnych zadań powierzonych komisarzowi do spraw wdrażania i uproszczenia będzie przeprowadzenie negocjacji w sprawie „odnowionego porozumienia międzyinstytucjonalnego”.

Jakie konkretne zmiany w porozumieniu międzyinstytucjonalnym w sprawie lepszego stanowienia prawa zamierza Pan zaproponować, włącznie ze zmianami dotyczącymi niezależności i przejrzystości ocen skutków oraz roli Rady ds. Kontroli Regulacyjnej, a także dotyczącymi zobowiązania Komisji, by wniosek faktycznie poprzedzała ocena skutków, gdy wymaga tego Program lepszego stanowienia prawa, a także w jaki sposób zmiany te wpłyną na skuteczność procesu legislacyjnego i na równowagę uprawnień decyzyjnych?

Prawie dziesięć lat temu trzy instytucje osiągnęły porozumienie, które było wyrazem naszego zobowiązania do przejrzystego kształtowania polityki opartej na dowodach. Był to znaczący moment, w którym przyjęliśmy wspólną odpowiedzialność za stanowienie wysokiej jakości prawa Unii, które służy osiągnięciu przyjętych celów politycznych.

Porozumienie to usystematyzowało naszą współpracę i pozwoliło skonkretyzować nasze wspólne zobowiązanie do poprawy sposobu stanowienia prawa w UE. Zawierając porozumienie, instytucje zobowiązały się do lojalnej i przejrzystej współpracy w całym cyklu legislacyjnym. W porozumieniu uznano i potwierdzono kluczową rolę i demokratyczną odpowiedzialność Parlamentu Europejskiego w zakresie lepszego stanowienia prawa, programowania, przejrzystości i koordynacji, korzystania z aktów delegowanych i wykonawczych, a także uproszczenia.

W ostatnich latach wdrożyliśmy wiele postanowień porozumienia, na przykład dotyczących dialogu – odpowiednio – z Parlamentem Europejskim i Radą, zarówno przed przyjęciem, jak i po przyjęciu programu prac, w związku z programowaniem rocznym lub zobowiązaniami Komisji do przeprowadzania ocen skutków i ewaluacji. Naszym zdaniem wiele aspektów porozumienia udało się osiągnąć.

Uważam jednak, tak jak wskazano to w wytycznych politycznych, że porozumienie można udoskonalić, w szczególności jeśli chodzi o stosowanie zasad i celów w zakresie lepszego stanowienia prawa i uproszczenia. Kluczowym priorytetem dla nas jest znalezienie pragmatycznych sposobów na zapewnienie, aby każda instytucja przeprowadzała proporcjonalne oceny skutków istotnych poprawek, które zgłasza do wniosku Komisji. W związku z tym proponuję, abyśmy uzgodnili wspólne rozumienie pojęcia „istotne poprawki” oraz lepiej określili zakres ich oceny. Chcę również współpracować z Szanownymi Paniąmi Posłankami i Szanownymi Panami Posłami nad ustaleniem wspólnej metodyki oceny skutków i kosztów. Przyczyniłoby się to do poprawy jakości informacji dostępnych dla współprawodawców w procesie legislacyjnym, bez ograniczania lub naruszania ich prerogatyw politycznych.

Jestem przekonany, że dzięki współpracy będziemy w stanie znaleźć praktyczne rozwiązania służące osiągnięciu tych celów, z zachowaniem pełnej przejrzystości i poszanowaniem demokratycznych zasad naszego procesu legislacyjnego oraz przy ograniczonym wpływie na czas trwania procedur ustawodawczych.

Zobowiązuję się zadbać o to, by pozostali komisarze przestrzegali zawartego w porozumieniu zobowiązania, zgodnie z którym nowym wnioskom o znaczących skutkach gospodarczych, społecznych i środowiskowych towarzyszyć mają oceny skutków, w których bada się, w jaki sposób skutecznie i w przejrzysty sposób osiągnąć cele polityczne.

Rada ds. Kontroli Regulacyjnej będzie nadal poddawać obiektywnej kontroli jakości oceny skutków przeprowadzane przez Komisję, zgodnie z odpowiednim postanowieniem porozumienia. Jeśli moja kandydatura na stanowisko komisarza zostanie zatwierdzona, będę się w pełni angażował w utrzymanie niezależności i bezstronności rady oraz dobrej praktyki, jaką jest nieomawianie ocen skutków lub ewaluacji z poszczególnymi zainteresowanymi stronami. Rada udzieliła Komisji nieocenionego wsparcia w procesie decyzyjnym, dbając o to, by wnioski ustawodawcze kolegium opierały się na wysokiej jakości ocenach skutków, ewaluacjach i ocenach adekwatności bazujących na solidnych dowodach. Musimy skonsolidować to, co udało nam się do tej pory osiągnąć, i przeprowadzać regulacyjną kontrolę jakości w sposób profesjonalny i bezstronny. Zadbamy o to, aby w każdym momencie w skład rady wchodziły osoby posiadające rozległą wiedzę fachową w trzech głównych obszarach, w których prowadzi się analizę, czyli w obszarze gospodarczym, społecznym i środowiskowym. Zrównoważony skład rady stanowi dodatkową gwarancję, że kluczowe skutki wniosków zostaną poddane szczegółowej analizie.

Ponadto przywiązuję dużą wagę do przejrzystości. Dopilnuję, aby wszystkie dowody, na jakich będzie się opierał wniosek ustawodawczy, a także opinie rady, które będą go dotyczyć, były udostępniane wraz z wnioskiem, tak by zapewnić najwyższe standardy przejrzystości przy jednoczesnym zachowaniu przestrzeni decyzyjnej.

Pytanie Komisji Budżetowej

9. Wdrażanie Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności opóźnia się, co niesie ryzyko utraty funduszy UE.

Jak planuje Pan przyspieszyć wdrażanie tego instrumentu, jednocześnie dbając o wysoką jakość wdrażania i o przestrzeganie obowiązujących ram prawnych, zwłaszcza w świetle sprawozdania specjalnego Trybunału Obrachunkowego nr 13/2024? Jakie wnioski wyciągnął Pan z dotychczasowych doświadczeń, co się sprawdziło, a co należy poprawić w koncepcji tego instrumentu, aby zapewnić wartość dodaną, równowagę terytorialną i poszanowanie ról międzyinstytucjonalnych?

Znaczna część pierwszej połowy okresu obowiązywania instrumentu poświęcona była na negocjacje i przyjęcie 27 planów odbudowy i zwiększania odporności; następnie, niedługo potem dokonano znaczącej rewizji tych planów, aby sprostać nowym wyzwaniom wynikającym z kryzysu energetycznego spowodowanego agresją Rosji na Ukrainę. Pomimo nagromadzenia się bezprecedensowych kryzysów w krótkim czasie wdrażanie RRF przebiega zasadniczo zgodnie z planem. Rozpoczęto je w 2021 r. i już teraz poziom absorpcji dotacji przydzielonych na zatwierdzone plany wynosi ponad 50%, natomiast absorpcja ogółem, z uwzględnieniem zarówno dotacji, jak i pożyczek, po osiągnięciu 1 682 kamieni milowych i wartości docelowych przez państwa członkowskie, osiągnęła 41%. Tempo składania wniosków o płatność również znacznie przyspieszyło od czasu zakończenia w ubiegłym roku rewizji planów, która była związana z wprowadzeniem do nich rozdziałów REPowerEU (w 2023 r. złożono 23 wnioski o płatność, a w 2024 r. szacowana liczba to około 45 wniosków). Spodziewamy się, że do końca 2024 r. wypłacimy łącznie 300 mld EUR, licząc od momentu uruchomienia instrumentu, co stanowi niemal połowę puli środków przeznaczonych na RRF. Jednocześnie okres obowiązywania instrumentu jest bardzo ograniczony, w związku z czym ważne jest dalsze przyspieszenie wdrażania. Powinniśmy zatem wspólnie skupić się na terminowej realizacji planów odbudowy i zwiększania odporności oraz na zapewnieniu pomyślnego wdrożenia RRF do końca 2026 r.

Kiedy pełniłem funkcję wiceprzewodniczącego wykonawczego do spraw gospodarki służącej ludziom, dbałem o to, by Komisja ściśle monitorowała wdrażanie RRF w każdym państwie członkowskim, m.in. przeprowadzając konsultacje z zainteresowanymi stronami oraz władzami lokalnymi i regionalnymi, a także intensywnie współpracowałem z tymi podmiotami w celu rozwiązania pojawiających się problemów i zapobiegania opóźnieniom lub ich ograniczania. Jeśli moja kandydatura na stanowisko komisarza do spraw gospodarki i wydajności zostanie zatwierdzona, zadbam o kontynuowanie starań w tym zakresie oraz o pogłębienie konsultacji, jakie prowadzimy z zainteresowanymi stronami oraz władzami lokalnymi i regionalnymi.

Choć należy jeszcze bardziej przyspieszyć absorpcję, nie powinno się to odbywać kosztem obniżenia jakości naszych ocen osiągnięcia w zadowalającym stopniu kamieni milowych i wartości docelowych lub obniżenia poziomu ambicji celów przez rewizję istniejących planów. Państwa członkowskie mogą zwrócić się o wprowadzenie ukierunkowanych zmian w swoich planach, jeśli mogłoby to przyczynić się do przyspieszenia wdrażania, a Komisja poprze takie zmiany. Mając to na uwadze – w celu zmniejszenia obciążeń administracyjnych i uproszczenia wdrażania działań objętych RRF – podjęliśmy niedawno kroki, aby uprościć proces wprowadzania zmian w planach, i doprecyzowaliśmy warunki, na jakich państwa członkowskie mogą wnioskować o wprowadzenie zmian. W przypadku bardziej zasadniczych kwestii państwa członkowskie mogą również zwrócić się o zmianę swojego planu, w tym o zastąpienie całych działań, ale tylko pod warunkiem, że początkowy poziom ambicji nie zostanie obniżony i że wszystkie kryteria oceny nadal będą spełnione. Komisja będzie w dalszym ciągu współpracować z państwami członkowskimi w celu znalezienia rozwiązań zapewniających utrzymanie wysokiej jakości planów i terminowe ich wdrożenie.

W toku kilku kontroli Europejski Trybunał Obrachunkowy docenił zalety RRF i zwrócił uwagę na pewne obszary wymagające poprawy. Niedawno skrytykował powolne, jego zdaniem, tempo wypłat i absorpcji środków z RRF, chociaż w swojej analizie nie uwzględnił znacznego przyspieszenia i postępów w wypłacie środków, jakie odnotowano w 2024 r. Komisja przyjęła i wdrożyła większość zaleceń wydanych przez Trybunał w odniesieniu do RRF.

Wnioski wyciągnięte z RRF pokazują, jak skuteczne są środki z RRF we wspieraniu wdrażania wspólnych priorytetów UE i kluczowych, długo oczekiwanych reform strukturalnych. Ambitne plany odbudowy i zwiększania odporności przyniosły postępy we wszystkich sześciu filarach, które określają zakres instrumentu, w szczególności w dziedzinie zielonej i cyfrowej transformacji oraz konwergencji społeczno-gospodarczej. RRF ustanowiono z myślą o dwóch głównych celach: wspieraniu odbudowy gospodarczej i zwiększaniu odporności.

W odniesieniu do pierwszego celu można stwierdzić, że RRF okazał się skuteczny. Przyczynił się bowiem do zwiększenia inwestycji publicznych, co jest bezprecedensowym osiągnięciem w bezpośrednim następstwie kryzysu, a także do obniżenia spreadu rentowności obligacji skarbowych oraz wzmocnienia poczucia zaufania tak bardzo potrzebnego UE na początku kryzysu. Oczekuje się, że w przyszłości reformy i inwestycje w ramach RRF jeszcze bardziej zwiększą potencjał wzrostu gospodarczego państw członkowskich. Chociaż będziemy w stanie w pełni ocenić to dopiero w późniejszym terminie, jest wiele przykładów już zrealizowanych inwestycji i reform, które wyraźnie przyniosą pozytywne zmiany w praktyce.

W odniesieniu do drugiego celu, jakim jest zwiększanie odporności, należy stwierdzić, że RRF wspiera bezprecedensowe wysiłki reformatorskie w całej UE. Uwidocznili on, jakie korzyści niesie z sobą połączenie reform z inwestycjami oraz dokonywanie wypłat nie na bazie faktycznie poniesionych kosztach, lecz osiągnięcia

z góry określonych produktów i rezultatów. Już zaowocowało to znacznym przyspieszeniem wdrażania kluczowych reform, zgodnie z priorytetami UE, która te reformy od wielu lat często zalecała w ramach europejskiego semestru. Na przykład znaczna część działań w zakresie ekologii i cyfryzacji we wszystkich planach niewątpliwie stymuluje dwojaką transformację w Europie, natomiast inwestycje w edukację, zmianę i podnoszenie kwalifikacji zwiększą odporność europejskiej siły roboczej na zmieniające się warunki rynkowe.

Dzięki szerokiemu zakresowi i jednolitemu zestawowi przepisów RRF okazał się również na tyle elastyczny, że można go dostosowywać do zmieniających się wyzwań. Jednocześnie należy oczywiście wyciągnąć wnioski, a ocena śródkresowa RRF wskazuje, że istnieje pole do poprawy. W szczególności musimy zapewnić jeszcze większą przejrzystość i uproszczenie. Obecnie publicznie dostępne są dane dotyczące 100 największych ostatecznych odbiorców w ramach RRF w podziale na państwa członkowskie, a dane te są aktualizowane dwa razy w roku. Opracowano publiczną tablicę wyników i mapę projektów ze szczegółowymi danymi dotyczącymi wdrażania. Komisja będzie nadal analizować wszelkie możliwości zwiększenia przejrzystości, które są zgodne z rozporządzeniem w sprawie RRF, z należytym uwzględnieniem obciążeń administracyjnych.

Jeżeli chodzi o równowagę regionalną, dzięki wprowadzeniu w RRF klucza podziału i skonstruowaniu instrumentu w taki sposób, aby przyczyniał się do realizacji zaleceń w ramach europejskiego semestru skierowanych do poszczególnych krajów, a także wspólnych priorytetów UE, udało się uniknąć powstania rozbieżności gospodarczych i społecznych w następstwie pandemii; ponadto oczekuje się, że RRF wzmocni konwergencję w całej UE. Aspekt regionalny RRF nie jest jednak w równym stopniu rozwinięty we wszystkich planach krajowych i często nie jest wystarczająco silny, ponieważ plany krajowe przygotowano w wyjątkowych okolicznościach. Niemniej jednak podmioty regionalne i lokalne to motor realizacji reform i inwestycji w ramach RRF, a zarazem ich beneficjenci. W związku z tym należy odpowiednio wspierać ich udział we wdrażaniu instrumentu oraz ich zdolności administracyjne.

W perspektywie kolejnego długoterminowego budżetu UE, przy opracowywaniu swoich wniosków ustawodawczych Komisja może czerpać inspirację z niektórych elementów RRF, które udało się z powodzeniem zrealizować, na przykład powiązać reformy z inwestycjami. Ułatwienie realizacji projektów transgranicznych to jeden z elementów RRF, które wymagają ulepszenia. Mimo że plany odbudowy i zwiększania odporności obejmowały szereg działań związanych z ważnymi projektami stanowiącymi przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania, a w rozdziałach REPowerEU przewidziano działania transgraniczne, w ramach krajowego zarządzania instrumentem nie promowano w wystarczającym stopniu współpracy transgranicznej. Jednocześnie ważne jest też pełne przestrzeganie zasady partnerstwa oraz poszanowanie roli władz lokalnych i regionalnych, a także zachowanie głównego celu zasady partnerstwa, jakim jest zmniejszenie dysproporcji regionalnych i jaki wynika z Traktatu.

Jeżeli chodzi o współpracę międzyinstytucjonalną w zakresie wdrażania RRF, Komisja bardzo ściśle współpracuje z Parlamentem i Radą. Miałem zaszczyt reprezentować Komisję, wraz z komisarzem do spraw gospodarki, podczas wszystkich 16 dialogów z Parlamentem na temat odbudowy i zwiększania odporności, a służby Komisji uczestniczyły w ponad 30 posiedzeniach grupy roboczej Parlamentu ds. RRF. Komisja również przekazywała Parlamentowi na bieżąco aktualne i kompleksowe informacje na temat wdrażania. Taki poziom zaangażowania wykracza poza formalne wymogi w zakresie sprawozdawczości i rozliczalności określone w rozporządzeniu w sprawie RRF. Jeśli moja kandydatura na stanowisko komisarza zostanie zatwierdzona, dopilnuję, by Komisja w dalszym ciągu wdrażała RRF w sposób jak najbardziej przejrzysty i odpowiedzialny i w tym celu będę współpracował z nominowanym wiceprzewodniczącym wykonawczym do spraw spójności i reform.

Pytanie Komisji Zatrudnienia i Spraw Socjalnych

10. Jak zadba Pan o to, by realizacja Programu lepszego stanowienia prawa przyczyniła się do poprawy sytuacji w zakresie zatrudnienia w całej UE, utrwaliła dorobek prawny UE w dziedzinie prawa pracy oraz nie doprowadziła do pogorszenia sytuacji praw pracowniczych i obniżenia standardów społecznych ani nie uniemożliwiła dalszych inicjatyw ustawodawczych i wdrożenia planu działania na rzecz Europejskiego filaru praw socjalnych, a zwłaszcza jego głównych celów? Jakie konkretne kroki podejmie Pan, by wzmocnić monitorowanie pozytywnej konwergencji społecznej w UE?

Będę nadal angażował się na rzecz zapewnienia sprawiedliwości społecznej i silniejszej społecznej gospodarki rynkowej w Unii Europejskiej. Celem Komisji jest utrzymanie wysokich standardów społecznych oraz osiągnięcie unijnych celów w zakresie zatrudnienia i celów społecznych na 2030 r., a także dalsze wdrażanie Europejskiego filaru praw socjalnych przez odnowienie związanego z nim planu działania. Jednocześnie, aby osiągnąć te

założenia, potrzebujemy uproszczenia niektórych naszych przepisów i strategii politycznych, aby ułatwić ich wdrażanie i egzekwowanie, i na tym koncentrujemy nasze starania na rzecz uproszczenia.

Priorytety określone przez przewodniczącą Ursulę von der Leyen – pobudzenie konkurencyjności i wydajności UE, uproszczenie obowiązujących przepisów oraz zmniejszenie obciążeń administracyjnych i sprawozdawczych – nie mają doprowadzić do deregulacji ani obniżenia naszych wysokich standardów. Naszym celem jest zapewnienie większego wspólnego dobrobytu wszystkim Europejczykom, m.in. przez stałe podnoszenie poziomu życia i wdrażanie filaru praw socjalnych.

Społeczna gospodarka rynkowa jest fundamentem naszej konkurencyjności. Dobra edukacja, opieka zdrowotna i siatki bezpieczeństwa socjalnego przyciągają talenty i inwestycje do Europy. Atuty te należy chronić i w razie potrzeby wzmacniać. Jeśli moja kandydatura na stanowisko komisarza ds. konkurencyjności, wydajności, wdrażania i upraszczania zostanie zatwierdzona, w obu resortach skupię się szczególnie na polityce w zakresie zatrudnienia i polityce społecznej, a przy tym wykorzystam moje rozległe doświadczenie w zakresie dialogu społecznego i wdrażania filaru praw socjalnych.

Jednocześnie warto zwrócić uwagę, że niedawne sprawozdanie Maria Draghiego było pewnego rodzaju sygnałem ostrzegającym, że Europa potrzebuje ściślejszej współpracy, wyeliminowania barier, które nadal powodują fragmentację jednolitego rynku, oraz przepisów, które umożliwiają skuteczną realizację ich celów bez nakładania nadmiernych obciążeń na obywateli lub przedsiębiorstwa. W związku z tym rozpoczynamy nowy cykl instytucjonalny z wyraźnym zamiarem: zadbamy o osiągnięcie naszych ambitnych celów – w tym celów w zakresie zatrudnienia i celów społecznych na 2030 r. – przez zapewnienie niezbędnego wsparcia pracownikom i przedsiębiorstwom. Będzie to również wymagało ściślejszej współpracy w zakresie polityki gospodarczej i społecznej oraz regularnego dialogu z partnerami społecznymi w celu pobudzania wydajności i konkurencyjności, uproszczenia przepisów UE, promowania cyfryzacji i zminimalizowania obciążeń administracyjnych.

Unijne prawo pracy jest jednym z fundamentów sprawiedliwego jednolitego rynku, a przy tym zapewnia wysoką jakość miejsc pracy. Pod moim kierownictwem i pod przewodnictwem komisarza Nicolasa Schmita w ostatnich latach poczyniliśmy znaczne postępy przez przyjęcie kluczowych instrumentów, takich jak dyrektywa w sprawie przejrzystych i przewidywalnych warunków pracy, dyrektywa o płacach minimalnych oraz dyrektywa o pracy za pośrednictwem platform internetowych. Instrumenty te przygotowano zgodnie z zasadami lepszego stanowienia prawa. Celem wprowadzenia wzmocnionej oceny wpływu na konkurencyjność i na MŚP oraz zmniejszenia obciążeń sprawozdawczych, które to inicjatywy mam koordynować, nie jest zahamowanie dalszego postępu społecznego w UE. Mają one natomiast odciążać przedsiębiorców, pracowników i obywateli, tak aby mogli skupić się na wprowadzaniu innowacji, wykorzystaniu swojego pełnego potencjału, rozszerzaniu działalności gospodarczej i tworzeniu większej liczby wysokiej jakości miejsc pracy.

Będziemy również dążyć do tego, by nasze oceny skutków uwzględniały skutki społeczne, w tym w miarę możliwości będziemy przeprowadzać oceny skutków dystrybucyjnych.

Jeżeli chodzi o europejski semestr, znacznie wzmocniono jego wymiar społeczny, a Komisja będzie nadal stosować zintegrowane podejście do monitorowania zmian gospodarczych i społecznych w państwach członkowskich oraz realizacji zaleceń dla poszczególnych krajów. W tym zakresie będę podlegał bezpośrednio przewodniczącej i ściśle współpracował z nominowaną wiceprzewodniczącą wykonawczą ds. ludzi, umiejętności i gotowości.

W cyklu europejskiego semestru 2024 Komisja wykorzystała już ramy konwergencji społecznej, aby udoskonalić ocenę zagrożeń dla pozytywnej konwergencji społecznej w państwach członkowskich. Jeśli moja kandydatura zostanie zatwierdzona, będę nadal angażował się w dalsze wdrażanie tych ram, również zgodnie z przepisami, które włączają filar praw socjalnych do nowych ram zarządzania gospodarczego.

Pytanie Komisji Rynku Wewnętrznego i Ochrony Konsumentów

11. Jak planuje Pan przeprowadzić wszechstronną ocenę obowiązującego prawodawstwa UE, by zidentyfikować przypadki nakładania się przepisów i zająć się nimi, oraz w jaki sposób zaangażuje Pan w ten proces zainteresowane strony? W kontekście uproszczenia, które obszary prawodawstwa potraktuje Pan priorytetowo i jakie konkretne środki zaproponuje Pan, by zmniejszyć spoczywające na unijnych przedsiębiorstwach obciążenia administracyjne i sprawozdawcze bez uszczerbku dla przepisów UE w zakresie ochrony konsumentów? W jaki sposób przy rozwiązywaniu problemu fragmentacji uwzględni Pan kontrolę jednolitego rynku w nowych ramach

narzędzia koordynacji konkurencyjności, aby podkreślić korzyści płynące z działań UE, w tym ze stanowienia prawa, dla jednolitego rynku i konsumentów w UE?

W wytycznych politycznych przewodnicząca powierzyła każdemu komisarzowi zadanie, jakim jest poddanie dorobku prawnego UE testowi warunków skrajnych. Na podstawie wyników tych testów warunków skrajnych Komisja przedstawi wnioski, które będą miały wyeliminować nakładające się przepisy i sprzeczności przy jednoczesnym utrzymaniu naszych wysokich standardów. W związku z tym będę współpracować z pozostałymi komisarzami, aby przeprowadzić ten szeroko zakrojony przegląd prawodawstwa z myślą o uproszczeniu, kodyfikacji i konsolidacji przepisów UE. Prace te stopniowo obejmą cały dorobek prawny UE, w tym prawodawstwo zaproponowane podczas ostatniej kadencji.

Punktem wyjścia będą informacje i wiedza, które zebraliśmy od zainteresowanych stron w wyniku ukierunkowanych konsultacji, działań informacyjnych i w ramach specjalnego zaproszenia do zgłaszania uwag w 2023 r.

Najczęściej zainteresowane strony domagały się uproszczenia sprawozdawczości i usunięcia nakładających się przepisów. Apelowały o dodatkowe wytyczne, a także o cyfryzację i sprawniejszy przepływ danych. Podkreślały także, jak ważne jest zapewnienie, aby nasze przepisy były proste i stosowane w sposób proporcjonalny. MŚP zwracają uwagę, że ważne jest kierowanie się zasadą „najpierw myśl na małą skalę”.

Te postulaty stanowią solidny punkt wyjścia do naszej pracy, ale pójdziemy jeszcze dalej. Będę nadzorować wdrażanie nowych i pogłębionych metod współpracy z zainteresowanymi stronami, które umożliwią nam osiągnięcie rezultatów. Jak wskazałem szczegółowo w moich odpowiedziach na pytania Komisji Prawnej, każdy komisarz będzie co najmniej dwa razy w roku organizował dyskusję z zainteresowanymi stronami w celu omówienia kwestii związanych z wdrażaniem i upraszczaniem. Te dialogi na temat wdrażania są jednym z narzędzi, za pomocą których pozyskamy informacje do wykorzystania podczas poddawania dorobku prawnego UE testom warunków skrajnych, przy założeniu dalszej realizacji naszych celów politycznych i utrzymania wysokich standardów.

Opracujemy również sposoby weryfikacji stosowania przepisów, które umożliwią nam uzyskanie informacji od osób wdrażających przepisy w praktyce. Departamenty Komisji będą ściśle współpracować z przedsiębiorstwami, organami administracji i innymi zainteresowanymi stronami zaangażowanymi we wdrażanie przepisów UE, aby identyfikować i rozwiązywać problemy praktyczne, związane np. z uzyskiwaniem i udzielaniem pozwoleń lub obciążeniami regulacyjnymi.

Wyniki testów warunków skrajnych będą dwojakie. Określimy ukierunkowane środki mające na celu uproszczenie lub racjonalizację prawodawstwa, które będziemy w stanie zastosować bezpośrednio. W przypadkach, w których potrzeba będzie więcej czasu na analizę, przeprowadzimy dalsze oceny i oceny adekwatności, aby zidentyfikować przypadki powielania lub nakładania się przepisów i nieefektywności. Wnioski o największym znaczeniu będą co roku włączane do programu prac Komisji.

Jeżeli chodzi o narzędzie koordynacji konkurencyjności, pomoże ono przełożyć ogólnounijne priorytety w zakresie konkurencyjności na skoordynowane polityki krajowe, przy zapewnieniu finansowania publicznego i prywatnego na każdy priorytet strategiczny. Ogólnym celem tego narzędzia i funduszu konkurencyjności będzie wzmocnienie spójności między zdolnością inwestycyjną UE a politykami krajowymi. Zapewniłoby to większą pewność, przewidywalność i większe korzyści skali na jednolitym rynku.

Ponieważ prace niezbędne do wprowadzenia narzędzia jeszcze się nie rozpoczęły, obecnie nie jest możliwe określenie jego głównych elementów składowych. Niemniej jednak jednolity rynek i szersze otoczenie biznesowe to kluczowe aspekty naszej konkurencyjności, co podkreślono w ostatnim rocznym sprawozdaniu dotyczącym jednolitego rynku i sprawozdaniu na temat konkurencyjności. Jednolity rynek może przynieść jeszcze większe korzyści skali, przyciągnąć więcej bezpośrednich inwestycji zagranicznych, zapewnić naszym przedsiębiorstwom lepsze warunki do rozwoju i tworzenia wysokiej jakości miejsc pracy oraz lepszą ofertę dla naszych konsumentów, przy jednoczesnym zachowaniu wysokiego poziomu ochrony. Musimy zadbać o pełne wykorzystanie potencjału gospodarczego i społecznego jednolitego rynku.

Zob. również odpowiedź na pytanie 4 w odniesieniu do narzędzia koordynacji konkurencyjności i funduszu konkurencyjności.

Pytanie Komisji Spraw Konstytucyjnych

12. Kiedy zamierza Pan rozpocząć nowe negocjacje dotyczące porozumienia międzyinstytucjonalnego w sprawie uproszczenia i lepszego stanowienia prawa oraz jakie zagadnienia (lub części) porozumienia międzyinstytucjonalnego zamierza Pan zmienić? Jakie środki uważa Pan za niezbędne do osiągnięcia celów lepszego stanowienia prawa przy przygotowywaniu nowych przepisów, w tym aktów delegowanych i wykonawczych? Czy jest Pan gotów poprzeć rozszerzenie prawa inicjatywy Parlamentu tak, by objęło zmianę i uchylenie obowiązujących przepisów?

W jaki sposób zamierza Pan kontynuować niezbędny dialog z Parlamentem w ramach procesu programowania rocznego i wieloletniego na mocy art. 17 ust. 1 TUE oraz na temat postanowień porozumienia międzyinstytucjonalnego w sprawie lepszego stanowienia prawa dotyczących programowania wieloletniego, aby opracować wspólne wnioski wszystkich trzech instytucji, które odzwierciedlą rzeczywistą umowę trójstronną na całą kadencję?

Zob. również odpowiedź na pyt. 8.

Porozumienie międzyinstytucjonalne w sprawie lepszego stanowienia prawa jest ważnym mechanizmem pogłębionej współpracy między instytucjami w celu skutecznej realizacji celów polityki z korzyścią dla naszych obywateli i przedsiębiorstw, przy jednoczesnym zapobieganiu zbędnemu obciążeniu. Jeśli moja kandydatura na stanowisko komisarza zostanie zatwierdzona, zaproponuję, żebyśmy podjęli wspólnie starania w celu odnowienia tego porozumienia, tak by wzmocnić nasze wspólne zaangażowanie na rzecz przejrzystego kształtowania polityki opartej na dowodach.

Zważywszy na cele w zakresie wdrażania i uproszczenia przedstawione przez przewodniczącą Ursulę von der Leyen, głównym priorytetem Komisji będzie znalezienie pragmatycznych sposobów na zapewnienie, aby każda instytucja przeprowadzała proporcjonalne oceny skutków istotnych poprawek, które zgłasza do wniosku Komisji. W związku z tym zaproponuję, abyśmy uzgodnili wspólne rozumienie pojęcia „istotne poprawki” oraz lepiej określili zakres ich oceny. Chcę również współpracować z Szanownymi Paniąmi Posłankami i Szanownymi Panami Posłami nad ustaleniem wspólnej metodyki oceny skutków i kosztów. Jeśli moja kandydatura na stanowisko komisarza zostanie zatwierdzona, zwrócę się do Parlamentu Europejskiego i Rady z pierwszym zestawem pomysłów i propozycji i będę liczył na uwagi i sugestie.

W 2019 r. Komisja zobowiązała się, że w odpowiedzi na rezolucje Parlamentu na podstawie art. 225 TFUE będzie przedstawiać wnioski ustawodawcze z pełnym poszanowaniem zasad proporcjonalności, pomocniczości i lepszego stanowienia prawa. W ostatniej kadencji Komisja odpowiedziała pozytywnie na 24 z 25 takich rezolucji. W jednym przypadku – rezolucji dotyczącej planowania awaryjnego w kontekście wieloletnich ram finansowych – nasza odpowiedź nie była pozytywna, gdyż w tym czasie udało nam się osiągnąć porozumienie w sprawie WRF i NextGenerationEU.

Komisja pozostaje zaangażowana w dalsze zacieśnianie w przyszłości współpracy z Parlamentem po przyjęciu rezolucji na podstawie art. 225 i zaapeluje do komisarzy, aby uczestniczyli w zorganizowanych dialogach z właściwymi komisjami parlamentarnymi w celu nakreślenia kierunku dalszych działań. Apel ten zawarto w pismach określających zadania, skierowanych do wszystkich kandydatów na komisarzy.

Dialog z Parlamentem będzie również niezbędny w procesie programowania rocznego i wieloletniego. Nasze wspólne konkluzje w sprawie priorytetów na nadchodzącą kadencję będą opierać się na wytycznych politycznych, które są wynikiem intensywnej konsultacji z Parlamentem Europejskim. Te wspólne konkluzje będą z kolei stanowić solidną podstawę bardziej szczegółowych rocznych wspólnych deklaracji w sprawie priorytetów legislacyjnych na nadchodzący rok.

Pytanie Podkomisji do Spraw Podatkowych

13. Konkurencyjność i koszyk podatkowy

W perspektywie średnio- i długoterminowej starzenie się społeczeństwa i cyfryzacja będą miały istotny wpływ na systemy podatkowe. W swoim rocznym sprawozdaniu dotyczącym podatków za 2024 r. Komisja wspomina o powszechnej zgodzie co do potrzeby przywrócenia równowagi w strukturze podatkowej i zdjęcia obciążeń podatkowych z pracy. Jak zamierza Pan postępować i dopilnować, aby „nasz system podatkowy odegrał kluczową rolę we wspieraniu dekarbonizacji i konkurencyjności Europy w trosce o sprawiedliwość społeczną”, o czym jest mowa w piśmie określającym Pana zadania? Jakie kroki Pan proponuje, by usunąć przeszkody podatkowe

utrudniające inwestycje transgraniczne oraz znieść bariery podatkowe i regulacyjne między państwami członkowskimi z myślą o uproszczeniu naszego systemu podatkowego i zwiększeniu konkurencyjności? Czy przedstawi Pan propozycje co do zysków kapitałowych i opodatkowania majątku w trosce o sprawiedliwość społeczną? Biorąc pod uwagę niedawne analizy przeprowadzone przez instytucje takie jak MFW, jakie dalsze środki podatkowe można by podjąć, aby wprowadzenie opłat emisyjnych nie dotknęło w nieproporcjonalny sposób uboższych grup ani nie pogłębiło dysproporcji między zamożnymi i mniej zamożnymi państwami członkowskimi?

Jeśli weźmiemy pod uwagę obecną strukturę podatkową UE-27, podatki od pracy stanowią średnio ponad 50% łącznych dochodów podatkowych, podczas gdy podatek od wartości dodanej (VAT) stanowi około 20% tych wpływów, a podatek dochodowy od osób prawnych – nieco poniżej 10%. Długoterminowe zmiany strukturalne, takie jak zmiany demograficzne i cyfryzacja, wpływają na nasze sposoby pracy, produkcji i konsumpcji, w związku z czym musimy ponownie przeanalizować, jak rozszerzyć nasz koszyk podatkowy, aby zagwarantować, że nasze systemy podatkowe będą mogły nadal przynosić dochody niezbędne do utrzymania naszej społecznej gospodarki rynkowej. Dostosowanie koszyka podatkowego ma również duże znaczenie dla sprostania wyzwaniom związanym ze zmianą klimatu i dla poprawy konkurencyjności. Na przykład dostosowany do przyszłych wyzwań koszyk podatkowy powinien zachęcać do inwestowania w badania i rozwój, a tym samym przyczyniać się do większych inwestycji w rozwiązania ekologiczne i cyfrowe. Ponadto można rozważyć przejście z opodatkowania pracy, które zasadniczo hamuje wzrost gospodarczy i zatrudnienie, na opodatkowanie działalności generującej efekty zewnętrzne, m.in. przez rozszerzenie istniejących baz podatkowych, ze szczególnym uwzględnieniem podatków ekologicznych i podatków od majątku. Musimy przy tym pamiętać o potrzebie zmniejszenia nierówności i zapewnienia sprawiedliwości społecznej.

Monitorowanie systemu podatkowego jest ważnym elementem nadzoru gospodarczego. W ramach europejskiego semestru Komisja przedstawia państwom członkowskim zalecenia dotyczące polityki podatkowej. Jeśli moja kandydatura na stanowisko komisarza zostanie zatwierdzona, w ścisłej współpracy z komisarzem do spraw klimatu, neutralności emisyjnej i czystego wzrostu, dopilnuję, abyśmy opracowali ukierunkowane zalecenia dotyczące polityki podatkowej, które będą wspierać wzrost i konkurencyjność, sprawiedliwy rozkład dochodów oraz promować transformację ekologiczną. Zalecenia te będą stanowić podstawę wdrażania w przyszłości nowych ram zarządzania gospodarczego, ponieważ dostosowany do przyszłych wyzwań koszyk podatkowy zostałby uwzględniony w nowych średniookresowych planach fiskalno-strukturalnych. Pomoże to również ograniczyć przeszkody podatkowe dla inwestycji transgranicznych, a także inne bariery podatkowe i regulacyjne między państwami członkowskimi.

Będę również wspierać globalne dyskusje na forach międzynarodowych, takich jak OECD, G-20 i ONZ, na temat opodatkowania majątku. Będę dążyć do zapewnienia lepszego monitorowania rozwoju i lepszego pomiaru dysproporcji majątkowych związanych z wytwarzaniem bogactwa (przepływy) i trwałości bogactwa (stany), a także równowagi między opodatkowaniem dochodów z pracy a opodatkowaniem dochodów z kapitału osobistego. Z inicjatywy Komisji zostanie przeprowadzone badanie dotyczące podatków od majątku w UE, które zapewni materiał do rzeczowej debaty.

Będę również wspierał prace nad wielostronnym podejściem do opodatkowania gospodarki cyfrowej. UE i jej państwa członkowskie odgrywają aktywną rolę w międzynarodowych negocjacjach w sprawie dwufilarowego rozwiązania, które ma pomóc sprostać wyzwaniom podatkowym wynikającym z cyfryzacji gospodarki, prowadzonych w otwartych ramach OECD/G20 w sprawie erozji bazy podatkowej i przenoszenia zysków. Takie rozwiązanie pomogłoby zwiększyć konkurencyjność UE przez stworzenie sprawiedliwszego i bardziej przewidywalnego globalnego systemu podatkowego. Filar pierwszy, zapewniający sprawiedliwy przydział zysków do jurysdykcji, w których klienci się znajdują, pomógłby wyrównać warunki działania dla przedsiębiorstw z siedzibą w UE przez ograniczenie możliwości przenoszenia zysków do jurysdykcji o niskich stawkach podatkowych oraz zapewnienie, by światowi konkurenci płacili sprawiedliwą część podatków.

Filar drugi, wdrożony w UE za pomocą dyrektywy w sprawie filaru 2 z grudnia 2022 r., m.in. zmniejsza zakłócenia podatkowe, przez co sprzyja bardziej zrównoważonemu i konkurencyjnemu otoczeniu biznesowemu w UE oraz pomaga ograniczyć agresywne planowanie podatkowe. Będę pomagał zachęcić jak największą liczbę jurysdykcji na świecie do wdrożenia przepisów lub do sprawnej współpracy w zakresie skutecznej wymiany informacji, aby umożliwić stosowanie filaru 2 przez jurysdykcje, które do niego przystąpiły.

Ponadto, aby zmniejszyć przeszkody podatkowe dla inwestycji transgranicznych i zwiększenia konkurencyjności, Komisja przedstawiła dwie inicjatywy – jedną z nich są nowe ramy pt. „Działalność gospodarcza w Europie: Ramy opodatkowania dochodu” (BEFIT), a drugą – „system podatkowy siedziby głównej dla MŚP” (HOT). Jeśli moja kandydatura zostanie zatwierdzona, we współpracy z komisarzem do spraw klimatu, neutralności emisyjnej

i czystego wzrostu podejmę prace w celu zapewnienia działań następczych w związku z tymi inicjatywami oraz uproszczenia otoczenia biznesowego na jednolitym rynku.

W tych kwestiach podatkowych będę ściśle współpracować z komisarzem do spraw klimatu, neutralności emisyjnej i czystego wzrostu.